

Americké učitelstvo.

Časová úvaha J. A. Hospodského.

Jest čas, kdy jest nám uvažovati o důležitém problému, totiž o našem učitelstvu, hlavně učitelstvu venkovském.

V této době, totiž koncem tohoto měsíce, odbývají se graduace žáků tak zvaných vyšších škol (High Schools), z nichž každoročně vychází několik tisíc abiturientů, aby pomoci udělených jim diplomů zabývali boj o budoucí existenci na vlastní pěst. — Ten kus papíru, zvoucí se diplom, jest jejich zbraň.

Ve velkých městech metropolitních věnují tomu bližší pozornost pouze povolání kruhy, nejbližší přátelé graduanta nebo graduantky a pak se jde přes to bez každé další pozornosti. (Obyčejný dělník nemá k tomu kdy). Rodiče jsou rádi a spokojeni, zda jim synek nebo "slečna učitelka" přinesou nějakou tu částku peněz každý měsíc, výbor precinčních škol je rád, že dostane laciného učitele nebo učitelku a tito jsou opět rádi, že, zbavíce se školy, stávají se vlastními pány. Radost je tu na všech stranách, ač ve většině případů jest to ukrutně k pláči.

Milý čtenáři, ty, jenž jsi měl příležitost navštívit střední nebo vyšší školy v Evropě a dělal jsi maturitu, ztrnul by jsi, kdybys viděl tuto graduaci, která má být vlastně maturitou. Graduante, po většině to nevyspělý, nezkušený dorost, hoši 18—19letí, děvčata namnoze ba ve většině odkládají v ten den krátké sukničky a odjou se v bílou robu nebo šaty. Hoši pak v nových černých oděvech s bílými kravatami a naškrobení shromáždí se na jevišti. U všech jeví se až nápadná prkenost, nikdo neví v rozpacích, jak si má sednout nebo se postavit. Hlavně překáží jim ruce. Konečně povstane některý hodnostář místní, který osloví shromáždění a žáky řečí, kterou měl již desítkrát nebo ještě vícekrát před tím, smyslu vždy šablonovitě stejného, fádniho.

Na to vystupuje jeden graduant nebo abiturient po druhém a odříkává nabílovanou nějakou řeč, na to nebo ono téma, nebo o vynikající osobnosti historické, nějakou napaměť naučenou deklamovačku, přijmou od přátel a známých kytky, výbor rozdává jim diplomy a graduace je odbyta.

S děvčátkem staly se za jeden večer "slečny učitelky" a z hochů "páni učitelové", ač jest to něco praobyčejného, zda druhý den viděl bys takového "pana učitele" práskat na ulici "káčú" anebo si hrát na schovávanou a "slečnu učitelku" skákat na ulici přes provaz.

Nejedná se o to, že by snad theoreticky tací abiturienti nebyli schopni vyučovat malé děti, než jedná se o to: kdo má vlastně učit děti společenským mravům a spůsobům, zdvořilosti, vážnosti? Kdo má děti poučovati o praktickém životě? Hlavně ale: kdo jim má dáti pro slušný život nezbytný mravní základ? Co ví takový "pan učitel" nebo "slečna učitelka" o paedagogii, výchově mládeže? Zhola nic! Sami nikdy snad neposlechli otce ani matku, majíce svou hlavu ve všem. Jaký mravní základ může dáti mládeži učitel, jemuž jest paedagogie věcí vůbec neznámá? Oni studují latinu. Otázkou se ale takového kantora správnou latinou, co je paedagogie a on nebude vědět, poněvadž na zdejších školách užívá se anglické výslovnosti ve všech jazycích a proto vůbec latiny nezná.

Mně jednou dal takový abiturient o paedagogii tuto definici: "Nu chodit do školy, aby něco uměl." Tu to máte! Nedávno čel jsem v jistém listě uveřejněnou tuto rozmluvu spisovatele s mla-

dou graduovanou učitelkou, s níž sešel se na vlaku.

"Jak jste stará, slečno, smím-li se ptát?"

"Jest mně 18 roků."

"Paedagogii jste nestudovala?"

"Nikoliv! Zde to není potřeba— aspoň se to nežadá."

"Tedy o výchově dětí neznáte ničeho?"

"Bože, to je přece starost rodičů a ne učitelk."

"Odpověď tu jsem očekával, slečno, leč to jest theorie velice pochybená. Čemu tedy chcete mládež učit?"

"Inu, všemu, čemu jsem se sama učila já od primary až do alfa a omega."

"Dobře, slečno, leč uvažte, že vám jako učitelce jest dán do rukou poklad— dítě na vychování — a dovedete-li poklad ten uchrániti, dítěti dáti vzdělání, jaké rozněcuje v útřím srdci dětském lásku k bližnímu, vzdělání, jaké přineslo by dítěti návod k užitečné práci, dovedete-li, aby vše, co bude se dítě tělesně i duševně dobrého vycházelo z vaší ruky— pak teprve dostává jste svěšenému úkolu a pochopila jej. A vykonati svou povinnost v tom směru musí býti vám jako vychovatelce nejpřednější úkolem a k tomu ovšem nestačí gramatika, aritmetika, retorika, špatná latina, bídná řečtina nebo zmordovaná němčina."

Spisovatel skončil a nebohá učitelka sklonila hlavu dolů, rýsovala koncem slunečnicku všeiké čáry po podlaze.

Mravní výchova naší mládeže je stále blednější a nižší. Sprostáctví mládeže druhu nejhoršího a spustlost zve se "svobodou".

Kdo chce vidět, na jakém stupni mravnosti a slušnosti nachází se americká mládež, ať neobtěžuje si jednou navštívit poslední galerii v některých divadlech větších měst. Mluví se velmi mnoho o Indiánech, leč ten nejnevzávanější a nejdivočejší syn americké stepi musel by se do té duše stydět, kdyby měl chovati se tak v lesích a poušťech, jako americká mládež v divadle.

Zde užívá se těch nejsprostších výrazů. Zde se huláká, dupe, hvízdá, až uší zaléhají, vševem otfásá se celé stavení, pívá se bez ohledu kam a na sedadla leze takový uličník přímo přes ostatní stolice středem s jedné na druhou. Člověk by myslel spíše, že octlou se v táboře Ašantů než v divadle civilisovaného města. O tom ovšem zmínilo se mnoho cestovatelů, leč to nemělo pražádného vlivu. Ohavný tento zvyk pěstuje se dále.

Naše školní mládež bez rozdílu národnosti potřebuje pilně pěstovati zdvořilost a slušnost, o níž až na nepatrné výjimky nemá dosud ani ponětí. Máme mnoho takových mladých nezdarů, kteříž myslí, že jim patří celý svět. Matka, otec, stařec nebo stařena nedochází u takového mladého rufiana více uznání a úcty než jeho kamarádi. Takové "vzdělání" připraví rodičům žal a dětem— kdož to ví— třeba káznici, jež jsou beztak piny zkažené mládeže.

Kdo nemá úcty před věkem, před šedinami, ten nemá vůbec v sobě srdce pravého člověka, pravého muže a ženy. Kdo nemá úcty před rodiči a přátely, ten nemá úcty před zákony světskými a záhy stává se postrachem okolí— outlawem.

Já znal celou řadu kluků, kteříž byli postrachem sousedstvu pro své uličnictví a nevázanost. Ze školy vyhnaly se vždy jako smečka ohavná, porážejíce a týrajíce malické žáky kol nich se batolící a pochoďující ulicemi za ušívoucího hulákání jako tlupa Huronů— a tu náhle dostali diplom a stali se— avšete sbož se— učiteli. Jeden takový nevěděl ani jakživ, co jest kapesní šátek— ale stal se učitelem.

Mnozí záhy shledali— blahofečeno jim budiž za to — že nehodí se k tomu stavu a— nechali se najmout za obyčejné farmerské dělníky, kde ovšem více prospějou než ve škole, kde by vlastně spásobili více zla než dobra.

V ohledu tom měla by učiněna býti reforma co možná záhy, nebo jinak překonají káznice počtem: veřejné školy.

Svěřovati výchovu mládeže takovým učitelům a učitelkám nemůže míti pro budoucnost žádného blahodárného vlivu.

Hledá se český učitel

po dobu prázdnin, který má úplnou schopnost vyučovati českému dějepisu, pravopisu a čtení. Vyučování započne kolem 12. června a potrvá po dva a půl měsíce. Nabídky buďtež podány nejdříve do 3. června. Další podrobnosti na požádání ochotně sdělí

R. A. Daříček,
Schuyler, Neb.

ABSTRAKTY

— VYHOTOVUJE —

S. M. Sadler

17th and Farnam, Patterson Bldg.

Zeptejte se naň u tohoto listu. Tel. 1326

Adresář českých spolků.

Tábor Nebraska č. 4771 MWA.

odbyvá své pravidelné schůze každou prvou a třetí středu v měsíci v osm hodin večer v Sokolovně. Velitel konsul Fr. Janda, návodčí Jan Žabka, bankéř John Chlebora, klerk Chas. Smrkovský, 1118 Dominion Str., předseda A. Musil, vnitřní stráž Fr. Vaněčka, venkovní stráž Vác. Dolejš.

Tábor Nebraska Lípa, č. 188 WOW.

odbyvá schůze každou první a třetí čtvrtek v měsíci v Sokolovně na J. 13. ul. Konsul Jan Pospíchal st., mistokon. Vác. Dolejš, klerk Anton Novák, 1264 So. 13th Str., bankéř A. F. Novák, předseda Vác. Malý.

Lože Jan Hus, č. 5. Hytířů Pythia,

odbyvá své schůze druhý a čtvrtý čtvrtek v měsíci, v 8 hodin večer, ve spolkové místnosti v Sokolovně. Velitel Kancelář, Louis Berka K. R. & S., Fred Blama, 1911 So. 15th Str., Anton Turýnek, M. of F., Jos. Novák, M. of F.

Těl Jed Sokol v Omaha

odbyvá své pravidelné schůze každou druhou středu v měsíci večer ve své místnosti 2226 So. 13th St. Starosta R. Havelka, tajemník Lud. Fibinger 1213 William St., účetník Ant. Suchý, pokladník Jan Kolářský.

Sbor Hvězda Nové Doby č. 86 JCD.

odbyvá své schůze každou 3. neděli v měsíci ve 2. hod. odp. v Národní síni. Předsedka Anna Duda, účetnice Marie Engelbauer, pokladnice Marie Vangat, 1418 William, tajemnice Vilh. Bartoš, 1418 Popleton Ave.

Sbor Boleslava č. 60, JCD.

odbyvá schůze každou druhou neděli v měsíci v Národní síni o 9h hod. odp. Vysloužilá předsedka Vinc. Čermák, 1444 So. 16th St., návodčí Kar. Fibinger, tajem. Božena Feake, 1317 So. 14th St., účetnice Marie Pihorská, 13th & Martha St., pokladnice Anna Tomáš, 1469 So. 16th St., dozorkyně Anna Mřacká, výbor majetku Františka Pešek, Marie Rajčera, Marie Pěchota.

Tábor Myrta č. 922 R. N. A.

odbyvá schůzi první neděli v měsíci, v sokolovně síni. Předsedka Marie Houkal, mistok. předsedka Josefa Blama, vysloužilá předsedka Mary Holý, tajemnice Františka Soukup, 1310 South 13. St., pokladnice Františka Pešek, kanceliřka Katy Volechovská, maršálka Anna Žabka, vnitřní stráž Marie Pěchota, venkov. stráž Antonie Vaněček, výbor majetku Marie Holý, Marie Pihyl, Katerina Volechovská, vyslaný do sboru Marie Holý, mistovyslaný Marie Houkal, Spol. lékař dr. L. Svoboda.

Podp Sokol Tyrš č. 1.

odbyvá své schůze dvakrát měsíčně, každou 1. neděli a 3. pondělí v měsíci v síni Motovů. Celoroční schůze odbyvá se 1. nedělí v říjnu, půlletní schůze 1. nedělí v dubnu a čtvrtletní v lednu a srpnu. Předseda Frank Svoboda 222 So. 13. St., místopředs. Jiri Pícha 1910 So. 5. St., taj. John Chlebora, 1264 So. 13. St., účetník Jos. Kásear, 1245 So. 13. St., pokladník V. F. Kunol, 1342 So. 13. St., výbor majetku Aug. Šerpán, Simon Rokusek, Jos. Němec, praporečník Bal. Houdar, výp. pr. Josef Jindra, náčelník Ant. Vašák, výp. náč. M. Votava, revizorů výbor Ant. Vašák a Fr. Svoboda, dozorce Wm. Vašák.

Podp Sokolky Tyrš č. 1.

odbyvá své schůze jednou měsíčně a stoe každou čtvrtou nedělí v síni Motovů. Předsedkyně Anna Pícha, 1910 So. 13th St., tajemnice Anna Svoboda, 2226 So. 16th St., účetnice Emilie Chlebora, 1305 William St., pokladnice Anna Bredil, 1510 William St., dozorkyně Anna Nová, výbor majetku Františka Kunol, Mary Božan, účetní výbor Marie Iniejs a Alois Jindra.

Háj Martha, č. 13 W. C.

odbyvá své pravidelné schůze vždy 2. nedělí v měsíci v Sokolovně. Předsedka, Alžběta Vaňous, 1925 So. 11th St., místopředs. Barbora Houšková, 1910 So. 5th St., tajemnice, Anna Blaha, 1904 So. 14th St., pokladnice Fr. Pešek, 15th & William St., dozorkyně M. Šrámek, praporečnicka M. Bredla, vnitřní stráž B. Dolejš, venkovní stráž M. Tomášek, výbor majetku, Terezie Poláček, Jos. Vavřík, Fr. Kralčík, hlavní lékař, Dr. L. Svoboda.

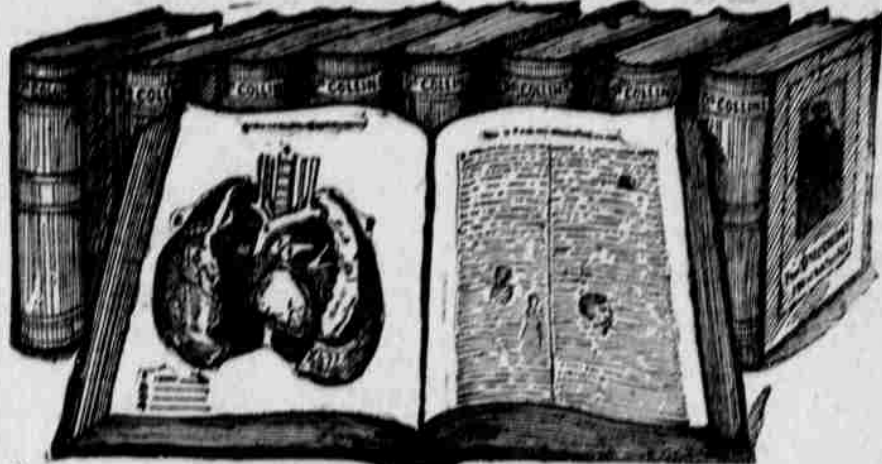
Česká nemocnice v Crete, Neb.

Dokonale zařízený ústav k léčení všech nemocí. Ústav jest opatřen všemi nejnovějšími stroji a aparáty, tak že se nemocným doma ne nelzejšího ošetření. — Nemocní jsou pod péčí českých ošetřovatelů. Zvláštní pozornost se věnuje léčení všech ženských nemocí, rakoviny a nemocí pranic. Kdo nemůže sem přijet, neb v ležích přispěch se porada udílí též poštou a léky pošle Dr. Breuer sám připravuje, se zasílají. — Vyptáte vás případ podrobně a dopíšete se pro dotazník. Píše vám bude sděleno, jak se má nemoc léčit a léky se zašlou. Foto jest první česká nemocnice v Americe a nemocní jsou poctivě a levně ošlouženi, jak lze dokázat mnoha sty vyváženými. O podrobnosti pište na říditele: DR. KAREL H. BREUER, Crete, Neb.

ALBUM 50 ČESKO-NÁRODNÍCH PÍSNÍ PRO PIANO

Uspořádal ANTHONY L. MAREŠ. Skladba těchto písní jest lehká však populárně sestavená, rázem sluchu lahodící, tak že tvoří jednu krásnou směs českých písní. — Nic takového dosud vydáno nebylo— mezi těmito 50 písněmi jsou též následující: Nad Berounkou pod Tetínem, Když jsem já věděl, Žezulíčka kuká, Sedm let jsem u Vá, Já ty volky nepoženu, Za vodou, Když jsem k Vám chodil, O Velvary, Na tom pražském mostě, Pod dubem, Na Bílé Hoře, Horo, horo, Běsilinko, Kde je sládek, Nešťáje mladenci, Jali-li ty sedláčka páni, Hrály dudy, Večera neděle byla, Boleslav to krásné město, Když jsem já ty koně pásal, Když tě vidím, Tázte se, proč jsem Slovák, Kde máj je kraj, Loučení, loučení, a 26 jiných známých starodávných písní. Celé Album 50c. poštou 55c. ADRESUJTE: L. MAREŠ, 86 Magnet St., Cleveland, Ohio.

1883. BUDTE STALI. 1905. 25.000 zdarma.

Přezkoumejte vše a podržte si to nejlepší.

Dr. E. C. COLLINS, M. I. opět může s dobrým svědomím hleděti nazpět na svoji zdárnou roční práci, kterou vykonal ve prospěch trpělich lidstva. Počet uzdravených lidí roku 1904 převyšuje počet vyléčených v minulých letech o mnoho. Práce světoznámého newyorského specialisty PROF. COLLINSE dosáhla dokonalosti a vyšinula se na stupeň nejvyšší.

KAŽDÝ NEMOCNÝ než se obrátí na lékaře, nechť si nejdříve přečte pozorně prof. COLLINSEM sepsanou knihu:

„Vůdce ku zdraví.“

Tato kniha obsahuje lékařské zkušenosti a vynálezy celé doby, naznačující nemocným pravou cestu k docelení zdraví. Přečtete-li tuto knihu, poznáte povahu a příčinu vaší nemoci, jakož i způsob léčení.

Kniha tato tisícům již zachránila život a na vždy zůstane rádcem jak nemocným tak i zdravým.

Objednáte-li si tuto knihu a vložíte-li do listu několik poštovních známek, dostanete ji úplně zdarma.

Z mnohých listů psaných pacienty račte si přečísti následující: Chorý na srdce, prsa i ledviny Vyléčen z Caverny nebezpečné plicní nemoci.

Frank Beznoska R. F. D. No. 3, Walter, Okla. Emilie Pospíchal R. P. D. No. 3, Clarkson, Neb.

Vyléčený z asthmy.

Veřejně doporučen. Já níže podepsaný trpěl jsem delší čas na tak zvanou asthmu již zádušnost a na všechny její příznaky jmenovitě kašel, bolení v prsou, těžký a krátký dech, atd. Nemoc tato mě velice trápila dokud jsem se neobrátil na slavného prof. specialistu, který mě z této nemoci úplně vyléčil. Jiní lidé mi říkali, že žádný lékař z této choroby mne nevyléčí a proto, abych je přesvědčil, tímto slavnostně prohlašuji, že co se týče mého zdraví, jsem nyní úplně zdravý, za co mohu děkovati vřelému panu profesorovi. Vyslovuji mu za to největší vděk a přejí si, aby má podoba a tento list byly uveřejněny v časopisech. S přátelskou úctou John Enrich, Oakland, R. I., P. O. Box 22.

Chorý na srdce, prsa i ledviny.

Čtění pane doktore: — Musím vám sdělit že jsem od vás obdržel dopis, ve kterém se čtete, jak se měmu synovi daří. Čtí se úplně zdravý. Vaše léky účelkovaly znamenitě a proto vám za vaší rychlou pomoc srdeční děkuji a odepisují vám metodu léčení všem krajanům a známým. S úctou Frank Beznoska, R. F. D. No. 3, Walter, Okla.

Můžete žádati ještě lepší svědectví než tyto?

Jestli trpíte na podžobnou nemoc a jestli jste marně vyhledávali peníze svoje a žádný lékař nemohl vám pomoci z choroby plie, jater, ledvin, měchýře, žaludku, neb stře, lánky, pakostnice, slabosti, nervoznosti, pohlavní mužské neb ženské nemoci, ran, boláků, vědů, opuchlin, zastaralé tajné a nákladné nemoci, aneb když jakákoliv nemoc vás trápí, pište na dra. E. C. Collins, kde dostanete nejlepší lékařskou pomoc a největší léčbu léky dopravené ze všech stran světa. Cokoli vám schází, nestyďte se a neodkládejte, nýbrž pište česky a dopisy adresujte takto:

Dr. E. C. COLLINS' MEDICAL INSTITUTE 140 W. 34 St. New York City.

Předplatte se na Pokrok pouze \$1 ročně.